

Planetary Health Report Card (Tıp Fakültesi): *Hacettepe Üniversitesi*

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ

2023-2024 Yazar Takımı:

- Öğrenciler: Mert Can Güneş*, Ahmet Kerem Eksin, İrem Armağan, İshak Yağız Yılmaz, Melike Bilge Bozdoğan
- Fakülte mentörü: Prof. Dr. Mine Durusu Tanrıöver
- *Birincil İletişim kurulacak kişi: Mert Can Güneş, mertcangunes.mcg@gmail.com

Sonuçların Özeti

Genel	C -
Müfredat	C +
<ul style="list-style-type: none">Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi müfredatı gezegensel sağlığı içeriyor fakat yatay ve dikey olarak entegresinde eksiklikler var. Konu hakkında ders işleyen belirli bir grup öğretim üyesi olduğu aşikardır. İlk 4 öğretim yılında gezegensel sağlık, çeşitli yönleriyle dersler ve küçük grup çalışmalarında işlenmiştir.Öneriler : Gezegensel sağlık iletişimi ve teorik bilgileri, fakülte çekirdek müfredatına eklenmeli. Dikey ve yatay entegrasyonu sağlamak için klinik öncesi ve klinik eğitim sürecinde, farklı bilimlerin bakış açıları ile konu işlenmeli.	
Disiplinler Arası Araştırma	C
<ul style="list-style-type: none">Hacettepe Üniversitesi bünyesinde gezegensel sağlık alanında çalışmalar yürütülmekte ama konu hakkında bir enstitü yoktur. Çalışmalar ve araştırmalarda anahtar gruplardan destek alınmamaktadır. Bu alandaki faaliyetler Tıp Fakültesi özelinde değildir.Öneriler: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi doğrudan Gezegensel Sağlık ile ilgili konferanslar düzenleyebilir. Ayrıca Planetary Health Alliance üyeliği alabilir.. Hacettepe Üniversitesi bünyesinde Gezegensel Sağlık Enstitüsü kurulabilir.	
Toplumsal Hizmet ve Savunuculuk	C
<ul style="list-style-type: none">Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin toplumsal hizmet çalışmaları vardır fakat topluma yönelik etkinlikler düzenlenmemektedir ve mezuniyet sonrası meslek eğitimde gezegensel sağlık çok az yer almaktadır. Hacettepe Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastaneleri hastalar için erişilebilir eğitim materyallerine sahiptir.Öneriler: Tıp Fakültesi gezegensel sağlık hakkında toplum bilgilendirmesine katkı sunan etkinlikler düzenlemeli ve mezuniyet sonrası eğitimler planlamalı.	
Öğrenci Girişimlerine Destek	D
<ul style="list-style-type: none">Hacettepe Üniversitesi, gezegensel sağlık odaklı öğrenci topluluklarını desteklemektedir. Topluluk dışı öğrenci girişimleri sadece duyurular bazında ilerlemektedir, kurumun öğrencileri gezegensel sağlık hakkında araştırma yapmaya teşvik eden herhangi bir programı yoktur.Öneriler: Öğrenci topluluklarına maddi destek sunulmalı. Gezegensel Sağlık alanında çalışan öğretim üyeleri ve öğrencileri birleştirecek sistem düşünülmeli ve konu hakkında projeler üreten öğrencilere hibe ve mentorluk hizmeti sağlanmalı.	
Kampüs'ün Sürdürülebilirliği	D -
<ul style="list-style-type: none">Hacettepe Üniversitesi'nin Sürdürülebilir Yerleşkeler Koordinatörlüğü vardır. Kurumda, Tıp Fakültesi özelinde faaliyet gösteren bir çalışan yoktur. Hacettepe Üniversitesi ve Tıp Fakültesinin herhangi bir sosyal yaşam ya da eğitim alanında sürdürülebilirliği teşvik etmeye yönelik yönerge ve planları yoktur. Kampüs ulaşımı sürdürülebilirlik açısından yeterlidir.Öneriler: Kampüsün sürdürülebilirliği konusunda yolun başındayız. Hacettepe Üniversitesi ve Tıp Fakültesi karar vericileri konu hakkında çalışmalarını incelemeli ve üniversitenin her alanı için (yemekhane, etkinlikler, laboratuvar faaliyetleri vb.) ayrı sürdürülebilirlik yönetmelikleri oluşturulmalı.	

Amaç Bildirisi

Gezegensel Sağlık , İnsan Sağlığıdır.

Planetary Health Alliance , gezegensel sağlığı “İnsanların sorumlu olduğu dünya'nın doğal sistemlerindeki bozulmalarının , insan sağlığı ve dünya üzerindeki tüm canlılar ve yaşamları üzerindeki etkilerini analiz etmeye ve ele almaya odaklanan çözüm odaklı, disiplinler arası bir alan ve sosyal hareket” olarak tanımlıyor. Bu özellikle geniş bir tanımdır ve su kıtlığı, değişen gıda sistemleri, kentleşme, biyolojik çeşitlilikteki değişimler, doğal afetler, iklim değişikliği, değişen arazi kullanımı ve arazi örtüsü, değişen biyo-jeo-kimyasal akışlar ve küresel kirlilik dahil olmak üzere çevre sağlığını etkileyebilen birçok yönü kapsamayı amaçlamaktadır. İnsanlığın sağlığı çevremize bağlıdır ve çevremiz hızla ve yıkıcı bir biçimde değişmektedir. Dünya Sağlık Örgütü iklim değişikliğini “21. yüzyılda küresel sağlığa yönelik en büyük tehdit” olarak adlandırsa da, birçok tıp fakültesinin kurumsal öncelikleri, insan sağlığına yönelik bu tehlikenin aciliyetini yansıtmamaktadır.

Geleceğin sağlık profesyonelleri olarak, insan kaynaklı çevresel değişikliklerin hastalarımızın sağlığı üzerindeki etkilerini ele almaya hazır olmalıyız. Bu hazırlık tıp eğitimimizi veren kurumların elindedir. Tıp öğrencilerini iklim değişikliği ve diğer insan kaynaklı çevresel değişikliklerin sağlık üzerindeki etkileri konusunda eğitmekten, sağlık etkilerini ve çözümlerini daha iyi anlamak için araştırmalar yapmaktan, ilgili öğrenci girişimlerini desteklemekten, mümkün olduğunca sürdürülebilir uygulamaları benimsemekten, çevresel tehditlerden en çok etkilenen çevredeki topluluklarla ilişki kurmaktan kurumlarımızı sorumlu tutmamız zorunludur. İklim değişikliği ve çevresel tehditler savunmasız nüfusları orantısız bir şekilde etkilediğinden (örneğin, beyaz olmayan topluluklar, sağlık tehditlerine duyarlı yaşlı yetişkinler ve kaynaklar yönünden fakir ortamlardaki bireyler), bu konular doğası gereği eşitlik ve adalet sorunlarıdır.

Tıp fakülteleri arasında gezegen sağlığı bilincini ve sorumluluğu artırmak amacıyla, tıp öğrencilerinin uluslararası düzeyde kullanabilecekleri ve kendi kurumlarına yıllık bazda not vermek ve bunları karşılaştırmak için kullanabilecekleri bir Gezegen Sağlığı Karnesi oluşturduk. Tıp öğrencileri tarafından yönlendirilen bu girişim, tıp fakültelerini ulusal ve uluslararası olarak beş ana kategori alanında ayrı ölçekler temelinde karşılaştırmayı amaçlamaktadır: 1) gezegensel sağlık müfredatı, 2) sağlık ve çevrede interdisipliner araştırma, 3) öğrenci gezegen sağlığı girişimleri için fakülte desteği ve 4) çevresel sağlık etkilerine odaklanan toplumsal hizmet çalışmaları 5) tıp fakültesi kampüsünün sürdürülebilirliğidir.

Tanımlar ve Diğer Hususlar

- **Gezegensel Sağlık:** "Planetary Health Alliance " tarafından "insan uygarlığının sağlığı ve bağlı olduğu doğal sistemlerin durumu" olarak tanımlanmaktadır. Örneğin, iklim değişikliği, azalan biyoçeşitlilik, ekilebilir arazi ve tatlı su kıtlığı ve kirlilik gibi konuların tümü gezegensel sağlık alanına girer. Hem gezegensel sağlık hem de geleneksel "çevre sağlığı", aşırı sıcaklıklar, kimyasallar, vektör kaynaklı hastalıklar vb. dahil olmak üzere insan sağlığı ile dış çevre arasındaki ilişkiyi inceler. Gezegensel sağlık, doğal sistemlerin insan kaynaklı bozulmalarıyla ilişkili potansiyel sağlık zararlarıyla açıkça ilgilenir. Bu sebeple, gezegensel sağlığın insan sağlığı odağı, bu alanı tıp fakültesi eğitimi bağlamına iyi uyarlanmış hale getirir. Bu karne boyunca, bu denli geniş konu yelpazesine atıfta bulunmak için gezegensel sağlık terimini kullanıyoruz, ancak ölçeklerin karşılanması için kaynakların açıkça "gezegensel sağlık" terimini içermesi gerekiyor.
- **Sürdürülebilir Sağlık Hizmeti:** Academy of Royal Colleges tarafından tanımlandığı gibi, sürdürülebilir sağlık hizmeti, sağlık hizmeti ortamlarındaki ekonomik, çevresel ve sosyal kısıtlamaları ve talepleri dengeleyerek gelecek nesiller için kaliteli bakımı temin etme becerisini sağlamayı içerir. Sürdürülebilir bir sağlık sistemi, nüfusun sağlığını korur, hastalık yükünü azaltır ve sağlık hizmetlerinin kullanımını en aza indirir.
- **Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Eğitimi (SSE):** Mevcut ve gelecekteki sağlık profesyonellerini, sağlık profesyoneli eğitimi yoluyla çevresel olarak sürdürülebilir hizmetler sunmak için bilgi, tutum, beceri ve kapasite ile donatma süreci olarak tanımlanır ve böylece sağlık hizmetlerinin devasa çevresel etkisini azaltmak için çalışır. Gezegensel Sağlık Eğitimi, bu eğitimin kendi başına bir hedef olmaktan ziyade bu eğitimin tamamlayıcı bir parçasıdır. Bunun nedeni Gezegensel Sağlık bilgisinin gerekliliği , sürdürülebilirlik sağlık hizmetlerinin gerekliliğini tam olarak anlayabilmeye ve bunun yanında sağlığı tam olarak korumak ve geliştirmek için gereken daha geniş bilginin bir parçası olmaya bağlı olmasıdır. Özetle, SSE aşağıdaki Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Merkezi'nin üç öncelikli öğrenme hedefi kapsamındadır ve Gezegensel Sağlık Eğitimi ilk öğrenme hedefinde yer alır ve 2. ve 3. öğrenme çıktılarını ulaşmak için temel bir gerekliliktir:
 1. Çevre ve insan sağlığının farklı düzeylerde nasıl etkileştiğini tanımlayın.
 2. Sağlık sistemlerinin çevresel sürdürülebilirliğini iyileştirmek için gereken bilgi ve becerileri açıklayın.
 3. Bir hekimin sağlığı koruma ve geliştirme görevinin, insan sağlığının yerel ve küresel çevreye bağımlılığıyla nasıl şekillendiğini tartışın.

- **Tıp Fakültesi ve Kurum:** Karnede “tıp fakültesi” belirtildiğinde, bu yalnızca Tıp Fakültesi tarafından sunulan müfredat ve kaynakları ifade eder ve üniversitenin diğer bölümlerinden (örneğin lisans bölümleri (ABD), diğer ilgili bölümler (örneğin Halk Sağlığı, Nüfus Sağlığı bölümleri) Buna karşılık karnede “kurum” belirtildiğinde üniversiteyi daha geniş anlamda kastediyoruz. Tıp öğrencileri tarafından uygun bir şekilde erişilebilen herhangi bir kaynak, kaynağın kurum içinde nereden geldiğine bakılmaksızın veya özellikle tıp öğrencilerine yönelik olup olmadığına bakılmaksızın bu ölçeği karşılayabilir.
- **Çevresel geçmiş(Müfredat Bölümünde ölçek#19):** Bu, sağlık görevlilerine hastaların maruziyetlerini ve çevresel risk faktörlerini ortaya çıkaran tıbbi karşılaşmalar sırasında sormaları öğretilen bir dizi sorudur. Tarihsel olarak, bu, pestisitler, asbest ve kurşun gibi maruziyetlerin dikkate alınmasını içermiştir, ancak iklim değişikliğinin şekillendirdiği modern çağda, orman yangını dumanına maruz kalma, hava kirliliği ve sel sonrası küf gibi şeyleri içerecek şekilde genişletilebilir. Temel bileşenler arasında yaşam boyu ikamet yeri, mesleki geçmiş, yiyecek ve su kaynakları (örneğin endüstriyel besleme operasyonlarından elde edilen et, kirli suda düzenli balıkçılık, temiz içme suyuna erişim) ve hava kirliliğine maruz kalma yer alır.
- **Seçmeli Ders :** "Seçmeli" kelimesi, bir tıp öğrencisinin katılmayı seçebileceği ancak çekirdek müfredatta bir zorunluluk olmayan isteğe bağlı bir ders veya ders serisini ifade eder. Genel olarak, bu seçmeli dersler klinik öncesi müfredatta yer alır ancak okula göre değişir.
- **Staj:** Bu, ABD'de tıp öğrencilerinin bulunduğu departmanlara atıfta bulunmak için kullanılan bir terimdir, örn. Pediatri, Genel tıp, Psikiyatri. Birleşik Krallık'ta bunlara rotasyonlar veya yerleştirmeler denir.
- **Diğer hususlar:** Tıp fakültenizde iki farklı müfredata sahip birden fazla "yol" varsa (örneğin, Harvard Tıp Fakültesi'nde bir Pathways ve HST müfredat alanı vardır), her alan için bir karne doldurmayı veya yalnızca bir karne ve puanların farklı olduğu durumlarda her bir alan tarafından alınan puanların ortalamasını alın (örnek olarak 2021 Harvard ve Oxford karnelerine bakın).

Gezegensel Sağlık Müfredatı

Bölüme Genel Bakış: Bu bölüm, ilgili gezegensel sağlık konularının tıp fakültesi müfredatına entegrasyonunu değerlendirir. Bugünün tıp öğrencileri, iklim ve diğer çevresel değişikliklerin sağlık üzerindeki etkileriyle mücadelede ön saflarda yer alacak. Bu nedenle, tıp öğrencilerinin bu değişikliklerin sağlık üzerindeki etkilerini bilecek ve gezegen sağlığı konularını ve ilkelerini daha geniş bir şekilde anlayacak şekilde eğitilmeleri çok önemlidir. Vektör kaynaklı hastalıkların değişen coğrafyası, hava kirliliğinin sağlık sonuçları, çevresel sağlık eşitsizlikleri ve afet müdahale ilkeleri gibi konular her tıp fakültesinin çekirdek müfredatının bir parçası olmalıdır.

Müfredat: Genel

1. Tıp fakülteniz geçtiğimiz yılda öğrencilerine Sürdürülebilir Sağlık Hizmeti Eğitimi veya Gezegensel Sağlık ile ilgili seçmeli dersler (öğrenci tarafından seçilen modüller) sundu mu?	
3	Evet, tıp fakültesi geçen yıl ana teması Sürdürülebilir Sağlık Hizmeti eğitimi/Gezegensel Sağlık olan birden fazla seçmeli dersler sundu.
2	Evet, tıp fakültesi geçen yıl ana teması Sürdürülebilir Sağlık Hizmeti eğitimi//Gezegensel Sağlık olan bir seçmeli ders sundu.
1	Tıp fakültesi geçen yıl ana teması Sürdürülebilir Sağlık Hizmeti eğitimi/Gezegensel Sağlık olan herhangi bir seçmeli ders sunmadı. Ancak içeriğinde gezegensel sağlık dersi olan bir ya da daha fazla seçmeli ders sundu.
0	Hayır, tıp fakültesi gezegensel sağlık temalı ya da içeriğinde gezegensel sağlık/ Sürdürülebilir Sağlık Hizmeti eğitimi konusu içeren herhangi bir seçmeli ders sunmadı.

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi 6 senelik eğitimin ilk 3 senesi (preklinik dönem) dönem boyu devam eden seçmeli dersler ve bunun yanında son 3 senede (klinik dönem) seçmeli stajlar sunmaktadır fakat bunlardan klinik dönemde olanlar doğrudan ya da dolaylı yoldan gezegen ve çevre sağlığına değinmektedir.

Preklinik dönemde ise 2. Sınıf öğrencileri için TIP706 kodlu Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı tarafından “Çevresel Sürdürülebilirlik” isimli ders ve her iki ders dönemini kapsar şekilde tıp öğrencilerine Eczacılık Fakültesi öğretim üyeleri tarafından verilen günlük hayatta ve endüstride kullanılan kimyasal maddeleri, bu maddelerin sınıflandırılmasını, çevresel ve canlı biyolojisindeki toksikolojik özelliklerini konu alan ECF262 kodlu “Çevresel Toksikoloji” dersi,

3. Sınıf öğrencileri için TIP719 kodlu Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı tarafından “Çevresel ve Mesleki Akciğer Hastalıkları” isimli ders seçmeli olarak sunulmuştur. Fakat Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri hakkında bir seçmeli ders sunulmadığı tespit edilmiştir.

Müfredat: İklim Değişikliğinin Sağlık Üzerine Etkileri

2. <u>Tıp fakültesi müfredatınız</u> aşırı sıcak, sağlık riskleri ve iklim değişikliği arasındaki ilişkiyi ele alıyor mu?	
3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .
<p><i>Puan açıklaması:</i></p> <p><i>Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi müfredatı aşırı sıcak, sağlık riskleri ve iklim değişikliği arasındaki ilişki 1.sınıf öğrencilerine HücreBilimleri-1 isimli komitede Halk Sağlığı Anabilim Dalı tarafından verilen "Ekoloji ve Sağlık İlişkisi" isimli derste 3-4 ders slaytı içeren bir bölümde bahsetmiştir.</i></p> <p><i>2.sınıf öğrencilerine Gastrointestinal Sistem ve Metabolizma isimli komitede Fizyoloji Anabilim Dalı tarafından verilen "Vücut Sıcaklığı ve Düzenlenmesi" isimli derste sıcak çarpması hakkında bir slayt yer almaktadır.</i></p> <p><i>3.sınıf öğrencilerine Halk Sağlığı-Adli Tıp-Deontoloji-Biyostatistik isimli komite içerisinde işlenen Halk Sağlığı Anabilim Dalı tarafından verilen "Uluslararası Sağlık" isimli derste sağlığı etkileyen olumsuz faktörler içerisinde Küresel Çevre Değişikliklerine ve doğrudan ve dolaylı etkilerine değinilmektedir.</i></p> <p><i>4.sınıf öğrencilerine İç Hastalıkları stajında "İklim Krizinin Getirdiği Riskler ve Sağlık Üzerine Etkileri" isimli derste sıcak-bağıl nem ilişkisi, sıcak ilişkili hastalıklar, kronik hastalıkların hava sıcaklığından nasıl etkileneceği, ilaç kullanımında dikkatli olunması gereken noktalar ve aşırı sıcak dalgalarından en çok etkilenecek kırılgan gruplar temelinde detaylı şekilde, aynı stajın "Çevre ve Hava Kirliliği, Tütün Tüketimi" isimli dersinde ise kısaca bahsedilmiştir. Ayrıca yine İç Hastalıkları stajında "İklim Değişikliği" isimli dersinin slaytlarında iklim değişikliğinin sıcaklık değişikliğine, onun solunum sistemine zarar verdiğinden ve bu zararında alerjik solunum yolu hastalıklarına sebep olduğundan bahsedilmiştir.</i></p>	

3. <u>Tıp fakültesi müfredatınız</u> aşırı hava olaylarının bireysel sağlık ve/veya sağlık sistemleri üzerindeki etkilerini ele alıyor mu?	
3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .
<p><i>Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi müfredatı aşırı hava olaylarının bireysel sağlık ve sağlık sistemleri üzerindeki etkileri 1. Sınıf öğrencilerine Hücre Bilimleri-1 isimli komitede Halk Sağlığı Anabilim Dalı tarafından verilen "Ekoloji ve Sağlık İlişkisi" isimli derste 3-4 ders slaytı içeren bir bölümde bahsetmiştir.</i></p>	

4. Sınıf öğrencilerine İç Hastalıkları stajında “İklim Krizinin Getirdiği Riskler ve Sağlık Üzerine Etkileri” isimli derste detaylı bahsedilmiş ve iklim değişikliğinin hem akut hem de kronik hastalıklar için ciddi bir risk faktörü olduğu, bazı kırılğan ve risk altındaki toplulukların daha da fazla etkileneceği, sağlık sistemlerinin hem akut afetlerden hem de aşırı hava olaylarının orta- uzun vadede getireceği kronik stresten nasıl etkileneceği anlatılmıştır.

4. Tıp Fakültesi müfredatınız iklim değişikliğinin bulaşıcı hastalıkların değişen modelleri üzerindeki etkisini ele alıyor mu?

3 Bu konu çekirdek müfredatta **derinlemesine** işlenmiştir.

2 Bu konu çekirdek müfredatta **kısaca** işlenmiştir.

1 Bu konu **seçmeli** derslerde işlenmiştir.

0 Bu konu hiçbir derste **işlenmemiştir**.

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi müfredatı iklim değişikliğinin bulaşıcı hastalıkların değişen modelleri üzerindeki etkisi 1.sınıf öğrencilerine HücreBilimleri-1 isimli komitede Halk Sağlığı Anabilim Dalı tarafından sağlığın ekolojik değişimlerden hem direkt hem de indirekt yoldan etkilendiği, böyle bir durumda da iklim kontrolünün enfeksiyon hastalıklarının kontrolünde özellikle önem taşıdığı ve iklim değişikliğinin enfeksiyon hastalıklarının değişen modellerini etkilediği “Ekoloji ve Sağlık İlişkisi” dersinde 3-4 slaytta işlenmiştir.

3. Sınıf öğrencilerine Enfeksiyon Hastalıkları isimli komitede Mikrobiyoloji Anabilim Dalı tarafından verilen “Endemik Mikoz Yapan Mantarlar” , “Kan ve Doku Parazitleri” ve “Yüzeysel Mikoz Yapan Mantarlar” isimli derslerde kısaca bahsedilmiştir. 3.sınıf öğrencilerine Halk Sağlığı-Adli Tıp-Deontoloji-Biyostatistik komitesi içerisinde işlenen Halk Sağlığı Anabilim Dalı tarafından verilen “Uluslararası Sağlık” isimli derste sağlığı etkileyen olumsuz faktörler içerisinde Küresel Çevre Değişikliklerinin dolaylı etkilerinde su ile bulaşan hastalıklarda artış, hava kirliliği, vektör ve parazit nedenli hastalıklarda artıştan bahsedilmektedir.

4. Sınıf öğrencilerine Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları stajında “Pnömoni” dersinde kısaca değinilmiştir. 4. Sınıf öğrencilerine İç Hastalıkları stajında “İklim Krizinin Getirdiği Riskler ve Sağlık Üzerine Etkileri” isimli derste özellikle su ve vektör aracılı bulaşan enfeksiyon hastalıklarının değişen epidemiyolojilerinden ve hastalık yüklerinden bahsedilmektedir.

5. Tıp fakültesi müfredatınız iklim değişikliği ve hava kirliliğinin solunum sağlığı üzerindeki etkilerini ele alıyor mu?

3 Bu konu çekirdek müfredatta **derinlemesine** işlenmiştir.

2 Bu konu çekirdek müfredatta **kısaca** işlenmiştir.

1 Bu konu **seçmeli** derslerde işlenmiştir.

0 Bu konu hiçbir derste **işlenmemiştir**.

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi müfredatı iklim değişikliği ve hava kirliliğinin solunum sağlığı üzerindeki etkilerinden 3. Sınıf öğrencilerine Dolaşım ve Solunum Sistemi Hastalıkları isimli komitede “Asbest” isimli derste kısaca bahsedilmiştir. 3.sınıf öğrencilerine “Halk Sağlığı-Adli Tıp-Deontoloji-Biyostatistik” Ders Kurulu içerisinde işlenen Halk Sağlığı Anabilim Dalı tarafından

verilen “Dış Ortam ve Bina İçi Hava Kirliliği” dersinde karbonmonoksit kronik maruziyeti sonucunda akut respiratuar enfeksiyonlara duyarlılık yarattığı işlenmektedir. Aynı zamanda aynı derste ahşapların yakılması sonucunda oluşan hava kirliliğinin kronik solunum hastalıklarına sebep olduğu işlenmiştir. 4.sınıf öğrencilerine İç Hastalıkları stajında “Çevre ve Hava Kirliliği, Tütün Tüketimi” isimli derste iklim değişikliği sonucu hava kirliliği oluşabileceği tabloda gösterilmiş, hava kirliliğinin alerjik solunum hastalıklarına, astıma, pnömoniye, kanser ve çeşitli inflamasyonlara neden olabileceği anlatılmıştır; bu konu detaylı işlenmiştir. Aynı stajın “İklim Krizinin Getirdiği Riskler ve Sağlık Üzerine Etkileri” isimli dersinde yeryüzeyi ozonu ve partikül madde kirliliğinin solunum sistemine patofizyolojik etkileri ve yol açtukları klinik sorunlar temelinde bahsedilmiştir. Bu klinik sorunlara göğüs ağrısı, akciğerde inflamasyon ve oksidatif stres örnek verilmiştir. Yine aynı stajın “İklim Değişikliği” dersinde iklim değişikliği kaynaklı hava kirliliğinin alerjik solunum yolları hastalıklarında artışa ve astım kaynaklı ölümlerde artışa sebep olduğundan bahsedilmiştir. 4. sınıf öğrencisine Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları stajında “Solunum Muayenesi” ve “Pnömoni” derslerinde konuya kısaca değinilmiştir.

6. Tıp fakültesi müfredatınız, artan sıcaklıklar da dahil olmak üzere iklim değişikliğinin kardiyovasküler sistem sağlığı üzerindeki etkilerini ele alıyor mu?

3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi müfredatı artan sıcaklıklar da dahil olmak üzere iklim değişikliğinin kardiyovasküler sistem sağlığı üzerindeki etkilerini 4.sınıf öğrencilerine İç Hastalıkları stajında “İklim Krizinin Getirdiği Riskler ve Sağlık Üzerine Etkileri” isimli derste yer yüzeyi ozonu ve partikül madde inhalasyonunun yol açtığı endotel hasarı, aşırı sıcaklara maruz kalmanın yol açtığı kardiyak yüklenme, uzun dönemde fiziksel aktivitenin azalması ile metabolik ve kardiyak hastalıklarda artma ve sağlıklı beslenme çerçevesinde ele alınmaktadır. Yine aynı stajda “İklim Değişikliği” dersinde iklim değişikliği kaynaklı hava kirliliğinin kardiyopulmoner rahatsızlık artışına ve kardiyak rahatsızlıklara sebep olduğundan, kum-toz fırtınalarının miyokardiyal enfarktüs artışına sebep olduğundan bahsedilmiştir.

7. Tıp fakültesi müfredatınız, çevresel bozulma ve iklim değişikliğinin ruh sağlığı ve nöropsikolojik etkilerini ele alıyor mu?

3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi müfredatı çevresel bozulma ve iklim değişikliğinin ruh sağlığı ve nöropsikolojik etkilerini 4.sınıf öğrencilerine İç Hastalıkları stajında “İklim Krizinin Getirdiği Riskler ve Sağlık Üzerine Etkileri” isimli derste iklim değişikliği ile ilişkili

akut afetlerin ve kronik olayların getirdiği ruh sağlığı sorunlarından, eko anksiyeteden ve psikiyatrik hastalıklarla ilgili risklerden bahsedilmektedir.

8. Tıp fakültesi müfredatınız sağlık, bireysel hasta gıda ve su güvenliği, ekosistem sağlığı ve iklim değişikliği arasındaki ilişkileri ele alıyor mu?

3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir..
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi müfredatı sağlık, bireysel hasta gıda ve su güvenliği, ekosistem sağlığı ve iklim değişikliği arasındaki ilişkileri 1. Sınıf öğrencilerine Hücre Bilimleri-1 isimli komitede Halk Sağlığı Anabilim Dalı tarafından verilen “Ekoloji ve Sağlık İlişkisi” isimli derste insan sağlığının ekosistem ürünleri ve servisleri olan temiz su ile gıdaya bağlı olduğu, ekosistem servislerinin değiştiği bir durumda insan yaşamının, ekonominin etkileneceği ve yerel göçün yaşanabileceğinden bahsedilmiştir. Sağlığın komponentlerinde de gıda üretimi ve suya erişimin önemli olduğu görsel de gösterilmiştir. Bazı ülkelerde yükselen deniz seviyesi nedeniyle kolera artışının gözlemlendiği örnek verilmiş ve yine iklim değişiminin temiz su kaynakları ile gıda verimi üzerinde risk oluşturabileceği ifade edilmiştir.

2. Sınıf öğrencilerine Hastalıkların Biyolojik Temeli isimli komitede Farmakoloji Anabilim Dalı tarafından verilen “Otokoidler” isimli derste atmosferdeki zararlı gazlardan ve iklim değişikliğinin dünyadaki en önemli problemlerden biri olduğundan kısaca bahsedilmiştir.

4. Sınıf öğrencilerine İç Hastalıkları stajında “İklim Krizinin Getirdiği Riskler ve Sağlık Üzerine Etkileri” isimli derste su ve gıda güvenliği, katılık, bitkilerin artan karbondioksit düzeylerine karşın besleyicilik değerinin düşmesi, Tek Sağlık ve Gezegenel Sağlık Kavramları çerçevesinde detaylı bahsedilmiştir.

9. Tıp fakültesi müfredatınız, düşük sosyoekonomik statüye sahip olanlar, kadınlar, beyaz olmayan topluluklar, yerli topluluklar, çocuklar, evsiz nüfus ve yaşlı yetişkinler gibi dışlanmış nüfuslar üzerindeki iklim değişikliğinin aşırı etkisini ele alıyor mu?

3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi müfredatı düşük sosyoekonomik statüye sahip olanlar, kadınlar, beyaz olmayan topluluklar, yerli topluluklar, çocuklar, evsiz nüfus ve yaşlı yetişkinler gibi dışlanmış nüfuslar üzerindeki iklim değişikliğinin aşırı etkisini 1. sınıf öğrencilerine Hücre

9. Tıp fakültesi müfredatınız, düşük sosyoekonomik statüye sahip olanlar, kadınlar, beyaz olmayan topluluklar, yerli topluluklar, çocuklar, evsiz nüfus ve yaşlı yetişkinler gibi dışlanmış nüfuslar üzerindeki iklim değişikliğinin aşırı etkisini ele alıyor mu?

3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.

Bilimleri-1 isimli komitede Halk Sağlığı Anabilim Dalı tarafından verilen “Ekoloji ve Sağlık İlişkisi” isimli derste kısaca bahsetmiştir. 4. sınıf öğrencilerine İç Hastalıkları stajında “İklim Krizinin Getirdiği Riskler ve Sağlık Üzerine Etkileri” isimli derste kırılğan topluluklardan ve iklim adaletsizliğinden, iklim değişikliğine en az katkıda bulunan toplulukların en çok etkilenenler olmasından kısaca bahsedilmiştir.

10. Tıp fakültesi müfredatınız, küresel olarak iklim değişikliğinin eşit olmayan bölgesel sağlık etkilerini ele alıyor mu?

3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi müfredatı küresel olarak iklim değişikliğinin eşit olmayan bölgesel sağlık etkilerinden 4. sınıf öğrencilerine İç Hastalıkları stajında “İklim Krizinin Getirdiği Riskler ve Sağlık Üzerine Etkileri” isimli derste iklim adaletsizliğinden, iklim değişikliğine en az katkıda bulunan toplulukların en çok etkilenenler olmasından kısaca bahsedilmiştir.

Müfredat: Çevre Sağlığı ve Antropojenik Toksinlerin İnsan Sağlığı Üzerindeki Etkileri

11. Tıp fakültesi müfredatınız, endüstri kaynaklı çevresel toksinlerin (örn. hava kirliliği, böcek ilaçları) üreme sağlığı üzerindeki etkilerini ele alıyor mu?

3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi müfredatı endüstri kaynaklı çevresel toksinlerin (örn. hava kirliliği, böcek ilaçları) üreme sağlığı üzerindeki etkilerini ele almamıştır.

12. Tıp fakültesi müfredatınız, üniversitenizin çevresindeki nüfus ile ilgili,önemli insan kaynaklı çevresel tehditleri ele alıyor mu?

3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi müfredatı, üniversitenizin çevresindeki nüfus ile ilgili,önemli insan kaynaklı çevresel tehditleri 1. Sınıf öğrencilerine Hücre Bilimleri-1 isimli komitede Halk Sağlığı Anabilim Dalı tarafından verilen “Ekoloji ve Sağlık İlişkisi” isimli derste insan sağlığının ekosistem ürünleri ve servisleri olan temiz su ile gıdaya bağlı olduğu, ekosistem servislerinin değiştiği bir durumda insan yaşamının, ekonominin etkileneceği ve yerel göçün yaşanabileceğinden bahsedilmiştir.

Dönem 4 İç Hastalıkları stajında “İklim Değişikliği” dersinde maden kazıları kaynaklı sera gazlarının salınımının artması ile sıcaklığın arttığından orman tahribatlarının da katkısı olduğundan bahsetmiştir. Ayrıca insan kaynaklı sera gazı yayılımının sıcaklık artışına, aşırı hava olaylarına ve su seviyesinde yükselmelere; bunların da atmosferi kirleten taneciklerin yoğunluğunun artmasına sebep olduğundan bahsedilmiştir. Aynı stajın “Pulmoner Hastalıkların Belirti ve Bulguları” ve “Akciğer Kanseri” derslerinde solunum yolu hastalıklarının çevresel etkenlerinden, bu etkenlerin hangi hastalıklara yol açtuklarından, Türkiye’nin hangi bölgelerinde bu etkenlere maruziyetin daha çok olduğundan ve maruziyetleri önleme politikalarından bahsedilmiştir.

13. Tıp fakülteniz, gezegensel sağlık çözümlerinin temel bileşenleri olarak Yerli bilgi ve değer sistemlerinin önemini ne ölçüde vurguluyor?

3	Yerli bilgi ve değer sistemleri, tıp fakültesinin gezegensel sağlık eğitimi boyunca entegre edilmiştir.
2	Gezegensel sağlık çözümlerinin temel bileşenleri olarak yerli bilgi ve değer sistemleri, çekirdek müfredatta kısaca yer almaktadır.
1	Gezegen sağlık çözümlerinin temel bileşenleri olarak yerli bilgi ve değer sistemleri, seçmeli derslere dahil edilmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi çekirdek müfredatı gezegensel sağlık çözümlerinin temel bileşenleri olarak yerli bilgi ve değer sistemlerinin önemi vurgulanmıyor.

2. Sınıf öğrencilerine açık olan “Çevresel Sürdürülebilirlik” dersinde yerli bilgi ve değer sistemlerinin önemi, ülkemizde ve şehrimizde iklim adına yapılan çalışmalar ve kültürümüzün iklimle ilişkisi, iklim krizi ve Türkiye’nin durumu üzerinde konuşuluyor.

14. Tıp fakültesi müfredatınız, antropojenik çevresel toksinlerin, düşük sosyoekonomik statüye sahip olanlar, kadınlar, beyaz olmayan topluluklar, çocuklar, evsiz nüfuslar, Yerli halklar ve yaşlı yetişkinler gibi dışlanmış topluluklar üzerindeki büyük etkisini ele alıyor mu?

3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi müfredatı antropojenik çevresel toksinlerin, düşük sosyoekonomik statüye sahip olanlar, kadınlar, beyaz olmayan topluluklar, çocuklar, evsiz nüfuslar, yerli halklar ve yaşlı yetişkinler gibi dışlanmış topluluklar üzerindeki büyük etkisi 4. sınıf öğrencilerine İç Hastalıkları stajında "İklim Krizinin Getirdiği Riskler ve Sağlık Üzerine Etkileri" isimli dersinde kırılğan topluluklar, iklim adaletsizliği ve hâlihazırda sosyoekonomik olarak dezavantajlı olan topluluklar temelinde kısaca bahsetmiştir.

Müfredat: Sürdürülebilirlik

15. Tıp fakültesi müfredatınız, bitkisel bazlı bir diyetin çevre ve sağlık açısından ek yararlarını ele alıyor mu?

3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi müfredatı bitkisel bazlı bir diyetin çevre ve sağlık açısından ek yararlarını 4. sınıf öğrencilerine İç Hastalıkları stajında "İklim Krizinin Getirdiği Riskler ve Sağlık Üzerine Etkileri" isimli dersinde 'iklim dostu bir hayat sürme' çerçevesinde, özellikle endüstriyel hayvancılığın karbon ayak izi ve metan gazına vurgu yapılarak anlatılmakta, bitki bazlı bir diyetin sağlık ek faydalarından kısaca bahsedilmektedir.

16. Tıp fakültesi müfredatınız sağlık sektörünün karbon ayak izini ele alıyor mu?

3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi müfredatı sağlık sektörünün karbon ayak izi hakkında 4. sınıf öğrencilerine İç Hastalıkları stajında "İklim Değişikliği ve Sağlık Etkileri" isimli derste dünya geneli ve Amerika Birleşik Devletleri örneğiyle kısaca bahsetmiştir.

17. Tıp fakültesi müfredatınız, sürdürülebilir klinik uygulamaların aşağıdaki bileşenlerine çekirdek müfredatı içerisinde yer veriyor mu ? (her biri için ayrı puan)

2	Aşırı tıbbileştirme, aşırı inceleme/tetkik ve/veya aşırı tedaviden kaçınmanın sağliksal ve çevresel ek yararları
2	İlaçların çevresel etkisinin ve aşırı reçete yazmanın iklim sağlığına zarar vermenin nedenleri olmaları. Alternatif olarak, mümkün olduğunda reçete yazmayı ve bunun çevresel ve sağlıkla ilgili ek yararlarını öğretmek bu ölçęęi tamamlayacaktır.
1	Tip 2 diyabet için uygun durumlarda egzersiz veya yoga dersleri gibi farmasötik olmayan durum yönetiminin; mental sağliık için bahçe işleri gibi sosyal grup faaliyetlerinin; bisiklet programları gibi aktif ulaşımın, sağliksal ve çevresel açıdan ek faydaları. Bu, Birleşik Krallık'ta yaygın olarak sosyal reçete yazma olarak bilinir.
1	Cerrahi sağliık hizmetlerinin gezegensel sağliık ve iklim krizi üzerindeki çevresel etkisi ve bunun nasıl hafifletilebileceği
1	Anestezik gazların , sağliık sisteminin karbon ayak izi üzerindeki etkisi ve total intravenöz anestezi veya azaltılmış sera gazı emisyonları ile çevreye daha az zararlı anestezik gaz seçeneklerinin seçilmesi gibi anestezinin çevresel etkilerini azaltmanın yolları
1	Solunum cihazlarının sağliık hizmetinin karbon ayak izi üzerindeki etkisi ve ölçülü doz inhalerlere göre kuru toz inhalerlerin çevresel avantajı.
1	Kliniklerde atık üretimi ve klinik faaliyetlerde israfı azaltmaya yönelik stratejiler (örn. servislerde veya polikliniklerde tek kullanımlık ürünler)
<i>Puan Açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi müfredatı, sürdürülebilir klinik uygulamaların yukarıda yer alan hiçbirine yer vermemektedir.</i>	

Müfredat : Klinik Uygulamalar

18. Hasta görüşmelerine yönelik eğitimler için, tıp fakültenizin müfredatı, hastalarla iklim değişikliğinin sağlık üzerindeki etkileri hakkında konuşma stratejileri sunuyor mu?	
2	Evet, çekirdek müfredat hastalarla iklim değişikliği hakkında konuşmak için sunulan stratejileri içerir.
1	Evet, seçmeli dersler hastalarla iklim değişikliği hakkında konuşmak için sunulan stratejileri içerir.
0	Hayır, hastalarla iklim değişikliği hakkında konuşmak için sunulan stratejileri içermez.
<i>Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi müfredatı, hasta görüşmelerine yönelik eğitimler için hastalarla iklim değişikliğinin sağlık üzerindeki etkileri hakkında konuşma stratejileri sunmuyor.</i>	

19. Hasta görüşmelerine yönelik eğitimlerde, tıp fakültenizin müfredatı, çevresel öykü veya maruz kalma öyküsü almak için stratejiler sunuyor mu?	
2	Evet , çekirdek müfredat çevresel öykü almak için stratejileri içerir.
1	Sadece seçmeli dersler çevresel öykü almak için stratejileri içerir.
0	Hayır, müfredat çevresel öykü almak için stratejileri içermez.
<i>Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi müfredatı içerisinde dönem 4 İç Hastalıkları stajı dahilindeki anamnez alma derslerinde asbest maruziyeti, iş ve meslek hastalıkları risk faktörleri gibi çevresel risk faktörlerinin anamnezin önemli bir parçası olduğundan bahsedilir. Ancak bu sadece İş Sağlığı ve Güvenliği ile sınırlıdır.</i>	

Müfredat: Gezegenel Sağlık için İdari Destek

20. Tıp fakülteniz şu anda Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Eğitimi (SSE) /gezegenel sağlık eğitimini uygulama veya iyileştirme sürecinde mi?	
4	Evet, tıp fakültesi şu anda SSE/gezegensel sağlık eğitiminde büyük iyileştirmeler yapma sürecindedir.
2	Evet, tıp fakültesi şu anda SSE/gezegensel sağlık eğitiminde küçük iyileştirmeler yapma sürecindedir.
0	Hayır ,gezegenel sağlık eğitiminde devam etmekte olan iyileştirmeler yoktur.
<i>Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi şu anda Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Eğitimi (SSE) /gezegenel sağlık eğitimini uygulama veya iyileştirme sürecinde değil. Bu konuda herhangi bir çalışma yoktur.</i>	

21. Daha önce belirtilen Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Eğitimi (SSE) / gezegensel sağlık konuları, çekirdek müfredata dikey olarak ne kadar iyi entegre edilmiştir?

6	Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Eğitimi (SSE) / gezegensel sağlık konuları, çekirdek müfredata iyi entegre edilmiştir.
4	Bazı Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Eğitimi (SSE) / gezegensel sağlık konuları, çekirdek müfredata uygun şekilde entegre edilmiştir.
2	Gezegensel sağlık/SSE entegre değildir ve öncelikle bağımsız ders(ler)de ele alınır.
0	Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Eğitimi çok az var/hiç yok.

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi daha önce rapor içerisinde belirtilen Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Eğitimi (SSE) / gezegensel sağlık konuları, çekirdek müfredata dikey olarak bazı konular açısından entegredir. 1. sınıf eğitiminden 4. sınıf eğitimine bazı konularda (özellikle gezegensel sağlık hakkında) çekirdek müfredata entegre edilmiştir.

22. Tıp fakülteniz, gezegensel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetlerinin tıp öğrenimi boyunca içerik olarak dahil edilmesinden sorumlu olacak ve özel olarak denetleyecek bir fakülte üyesi istihdam ediyor mu?

1	Evet, tıp fakültesinde gezegensel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetlerinin müfredat entegrasyonunu denetlenmesinden sorumlu belirli bir fakülte/personel üyesi vardır.
0	Hayır , tıp fakültesinde gezegensel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetlerinin müfredat entegrasyonunu denetlenmesinden sorumlu belirli bir fakülte/personel üyesi yoktur.

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, gezegensel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetlerinin tıp öğrenimi boyunca içerik olarak dahil edilmesinden sorumlu olacak ve özel olarak denetleyecek bir fakülte üyesi istihdam etmiyor.

Bölüm Toplamı (72 üzerinden 42)

42

Bunların dışında bahsetmek istediğiniz tıp fakültenizde veya kurumunuzda sunulan ek müfredat kaynakları var mı? Öyle ise , lütfen bunun altına açıklayın.

İnterdisipliner Araştırma

Bölüme Genel Bakış: Bu bölüm, tıp fakültesinde ve daha geniş bir kurumda interdisipliner gezegensel sağlık araştırmalarının niteliğini ve niceliğini değerlendirir. Sağlık ve çevre arasındaki etkileşimler karmaşık ve çok faktörlüdür. İklim değişikliği, çevre bilimi perspektifinden kapsamlı bir şekilde incelenmiş olsa da, gezegensel sağlık gelişmekte olan bir alandır. Yetenekli **araştırmacılara** ve araştırma kaynaklarına sahip önde gelen sağlık kurumları olarak tıp fakülteleri, iklim değişikliğinin sağlık üzerindeki etkilerini ve antropojenik çevresel toksinleri inceleyen araştırmalara yatırım yapmalıdır. Bu yükümlülük özellikle güçlüdür çünkü toplum ve politika yapıcılar, insan sağlığı üzerindeki etkileri vurgulandığında iklim değişikliğine karşı daha dikkatlidirler.

1. Tıp fakültenizde gezegensel sağlık araştırması ve sürdürülebilir sağlık hizmetleri araştırması yapan araştırmacılar var mı?	
3	Evet, tıp fakültesinde birincil araştırma odağı gezegensel sağlık veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri olan öğretim üyeleri var.
2	Evet, tıp fakültesinde gezegensel sağlık veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili araştırmalar yürüten öğretim üyeleri var, ancak bunlar onların birincil araştırma odağı değil.
1	Kurumda gezegensel sağlık veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri araştırmacıları var ama hiçbirinin tıp fakültesiyle ilişkisi yok.
0	Hayır, kurumda veya tıp fakültesinde şu anda gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri araştırmacıları yok.

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi kapsamında son 3 yılda gezegensel sağlıkla direkt ya da kısmen ilgili 434 araştırma yapılmış ve yayınlaştırılmıştır. Üniversite Tıp Fakültesi dahilinde sürdürülebilir sağlık hizmetleri hakkında hiçbir çalışma bulunmamaktadır. Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi öğretim üyeleri arasında birincil araştırma odağı gezegensel sağlık ya da sürdürülebilir sağlık hizmetleri olan bir öğretim üyesi yoktur.

2. Kurumunuzda interdisipliner gezegensel sağlık araştırmaları için özel bir departman veya enstitü var mı?	
3	İnterdisipliner gezegensel sağlık araştırmaları için ayrılmış en az bir bölüm veya enstitü vardır.
2	İnterdisipliner gezegensel sağlık araştırmaları için ayrılmış bir bölüm veya enstitü yoktur ancak gelecek 3 yıl içinde açılması planlanmaktadır.
1	Bir İş ve Çevre Sağlığı departmanı var, ancak gezegensel sağlık araştırmaları için interdisipliner bir departman veya enstitü yok.
0	Özel bir departman veya enstitü yok.

Puan Açıklaması: Hacettepe Üniversitesine bağlı [İş Sağlığı ve Güvenliği Meslek Hastalıkları Uygulama ve Araştırma Merkezi \(HİSAM\)](#) bulunmaktadır. Fakat gezegensel sağlık üzerine birincil olarak çalışan bir departman veya enstitü bulunmamaktadır. HİSAM Küresel İklim Değişikliği ve Çalışan Sağlığı üzerine araştırmalar yapmakta ve seminer programları ile odak grupları bilgilendirmektedir.

3. İklim değişikliğinden ve çevresel adaletsizlikten orantısız bir şekilde etkilenen toplulukların tıp fakültenizdeki araştırma gündemi hakkında fikirler sunduğu veya kararlar aldığı bir süreç var mı?

3	Evet, iklim ve çevre adaletsizliğinden etkilenen topluluk üyelerinin iklim+çevre araştırmaları gündemi hakkında karar alma yetkisine sahip olduğu bir süreç var.
2	Evet, iklim ve çevre adaletsizliğinden etkilenen topluluk üyelerinin iklim+çevre araştırma gündemi hakkında tavsiye verdiği bir süreç var.
1	Hayır, ancak topluluk üyelerinin araştırma gündemi hakkında tavsiyede bulunmaları veya kararlar almaları için bir süreç oluşturmaya yönelik mevcut çabalar var.
0	Böyle bir süreci oluşturmak için herhangi bir süreç ve çaba yoktur.

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi ve Tıp Fakültesinde herhangi bir anahtar grubun araştırma gündemi hakkında fikirler sunduğu ya da kararlar aldığı bir süreç yoktur.

4. Kurumunuzun geçmiş ve devam etmekte olan çevre ve sağlık araştırmalarını merkeze alan bir gezegensel sağlık web sitesi var mı?

3	Kullanımı kolay , yeterince kapsamlı ve gelecek etkinlikleri, kurumunuzdaki gezegensel sağlık liderlerini ve ilgili finansman fırsatlarının hepsini içeren sağlık ve çevre ile ilgili çeşitli kampüs kaynaklarını merkezileştiren bir web sitesi vardır.
2	Sağlık ve çevre ile ilgili çeşitli kampüs kaynaklarını merkezileştirmeye çalışan bir web sitesi var, ancak kullanımı zor, güncellenmemiş veya yeterince kapsamlı değil.
1	Kurumun sağlık ve çevre ile ilgili bazı kaynakları içeren bir Sürdürülebilirlik Ofisi web sitesi vardır.
0	Bir web sitesi yoktur.

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Sürdürülebilir Yerleşkeler Koordinatörlüğü çeşitli alanlarda çevreyi korumanın ve bu çevrenin birer üyesi olan bireyleri bilinçlendirmenin önemini farkındalığı ile yola çıkmış ve bu çevrede bir fark yaratmayı hedefleyen bir organizasyondur. Koordinatörlüğün web sitesinde konu hakkında haberlere, etkinlik ve kampanya duyuruları bulunmaktadır.

<https://syk.hacettepe.edu.tr/>

<http://sustainability.hacettepe.edu.tr/>

5. Kurumunuz yakın zamanda gezegensel sağlık ile ilgili konularda bir konferans veya sempozyuma ev sahipliği yaptı mı?

4	Evet, tıp fakóltesi geçen yıl gezegensel sağlık ile ilgili konularda en az bir konferans veya sempozyuma ev sahipliği yaptı.
3	Evet, kurum geçen yıl gezegensel sağlık ile ilgili konularda en az bir konferans veya sempozyuma ev sahipliği yaptı.
2	Evet, kurum son 3 yıl içinde gezegensel sağlık ile ilgili konularda bir konferansa ev sahipliği yaptı.
1	Kurum doğrudan herhangi bir konferansa ev sahipliği yapmadı, ancak yerel bir gezegensel sağlık etkinliği için mali destek sağladı.
0	Hayır, kurum son üç yılda gezegensel sağlık ile ilgili konularda bir konferansa ev sahipliği yapmadı.

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi 2 Mayıs 2023'te Tasarım Eğitiminde Sıfır Atık Yaklaşımı Eğitim alıştayı, 3 Mayıs 2023'te Sürdürülebilirlik için Eğitim: Bilinçli bir Topluma Dönüşüm, 4 Mayıs 2023'te Enkaz Dönüşümü, Sıfır Atık, Evlerde Ayrıştırma, 21 Haziran 2023'te Sürdürülebilirlik Seminerleri: Fiziksel Okuryazarlık ve Sürdürülebilirlik konferansını düzenlemiştir. Ayrıca 18 Mayıs 2023 günü üniversite işbirliği ile İklim Kliniği: Sağlık Bilimleri Konferansı gerçekleştirilmiştir. Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakóltesi geçtiğimiz sene gezegensel sağlık ve ilgili konuları hakkında bir etkinlik düzenlememiştir.

6. Tıp fakólteniz ulusal veya uluslararası bir gezegensel sağlık veya SSE organizasyonunun üyesi mi?

1	Evet, tıp fakóltesi ulusal veya uluslararası bir gezegen sağlığı veya SSE kuruluşunun üyesidir
0	Hayır , tıp fakóltesi böyle bir organizasyonun üyesi değil.

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakóltesi ulusal ya da uluslararası bir gezegen sağlık veya SSE organizasyonunun üyesi değildir.

Bölüm Toplamı (17 üzerinden 9)

9

Bunların dışında bahsetmek istediğiniz tıp fakóltenizde veya kurumunuzda sunulan ek kaynaklar var mı? Öyle ise , lütfen bunun altına açıklayın.

Toplumsal Hizmet ve Savunuculuk

Bölüme Genel Bakış: Bu bölüm, tıp fakültesinin gezegensel sağlık ile ilgili toplumsal hizmetlere ve savunuculuk çabalarına katılımını değerlendirir. Gezegensel sağlığı araştırmak ve öğretmek gereklidir, ancak yeterli değildir. Kurumların ayrıca çevresel sağlık zararlarından en çok etkilenen topluluklarla doğrudan ilişki kurması da önemlidir. İklim değişikliği büyük ölçüde güce ve kaynaklara sahip olanlar tarafından yaratılan bir sorun olsa da, etkileri orantısız bir şekilde yetersiz kaynaklara sahip nüfuslar ve beyaz olmayan topluluklar üzerinde etkili oluyor. Kurumlar, çevresel sağlık tehditleri hakkında bilgi paylaşmak, değişimi birlikte savunmak ve öğrencilere bu çalışmanın bir parçası olmaları için fırsatlar sağlamak için iklim değişikliği ve kirlilikten etkilenen yerel topluluklarla ortaklıklar kurmalıdır.

1. Tıp fakülteniz, gezegensel sağlığı ve çevre sağlığını desteklemek için toplum örgütleriyle işbirliği yapıyor mu?	
3	Evet, tıp fakültesi, gezegensel sağlığı ve çevre sağlığını desteklemek için birden fazla toplum örgütüyle aktif bir şekilde ortaktır.
2	Evet, tıp fakültesi, gezegensel sağlığı ve çevre sağlığını desteklemek için bir toplum örgütüyle aktif bir şekilde ortaktır.
1	Kurum toplum örgütleriyle ortaktır,ama tıp fakültesi bu ortaklığın bir parçası değildir.
0	Hayır, böyle aktif bir partnerliği yoktur.

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi ile birlikte gezegensel sağlığı ve çevre sağlığını desteklemek için Yuvam Dünya isimli iklim krizi üzerine çalışmalar yürüten dernek ile [işbirliği yapmaktadır](#). Bu işbirliği kapsamında İklim için Bilim ve İklim Kliniği isminde iki ayrı çalışma 2023-2024 döneminde yürütülmüştür.

2. Tıp fakülteniz gezegensel sağlık ile ilgili halka yönelik kurslar veya etkinlikler düzenliyor mu?	
3	Tıp fakültesi, her yıl en az bir kez halka yönelik kurslar veya etkinlikler düzenler.
2	Tıp fakültesi yılda en az bir kez halka açık kurslar veya etkinlikler düzenler , ancak bunlar öncelikle bir halk izleyici kitlesi için oluşturulmaz.
1	Kurum, halka yönelik kurslar veya etkinlikler düzenlemiştir, ancak tıp fakültesi bu kursların veya etkinliklerin planlanmasında yer almamıştır.
0	Kurum/tıp fakültesi, halka yönelik bu tür kurslar veya etkinlikler düzenlemedi.

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi gezegensel sağlık ile ilgili halka yönelik kurs veya etkinlik düzenlememektedir.

3. Tıp fakülteniz, duyurularında gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili konuları düzenli olarak ele alıyor mu?

2	Evet, tüm öğrenciler düzenli olarak gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri konulu duyurular alır.
1	Evet, bazen gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri konuları duyurularda yer alır.
0	Hayır, öğrenciler gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri konulu duyurular almaz.

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi gezegensel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetleri konusunu ele almaz ve bu konuda duyuru paylaşmaz.

4. Kurum veya tıp fakültesine bağlı hastane gezegensel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetleri alanındaki bilgi ve becerilerinin mesleki kariyerleri boyunca güncel kalmasını sağlamak amacıyla mezuniyet sonrası bireyleri hedefleyen mesleki eğitim faaliyetlerinde bulunuyor mu?

2	Evet, kurum veya tıp fakültesi hastanesi, gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili olarak, en az biri gezegen sağlığına odaklanan olmak üzere, mezuniyet sonrasında sorumlu birimler için birden fazla yüz yüze veya çevrimiçi kurs sunmaktadır.
1	Evet, kurum veya tıp fakültesi hastanesi, gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili olarak mezuniyet sonrasında sorumlu birimler için bir kurs sunmaktadır.
0	Mezuniyet sonrasında sorumlu birimler için bu tür erişilebilir kurslar yoktur.

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Yaşam Boyu Öğrenme Merkezi çatısı altında ücretli bir [İklim Değişikliği için Sürdürülebilir Kalkınma](#) isimli bir sertifika programı düzenlenmektedir.

5. Tıp fakültenizde veya tıp fakültesine bağlı hastanenizde, hastalar için çevresel sağlık maruziyetleri hakkında erişilebilir eğitici materyaller mevcut mu ?

2	Evet, fakülteye bağlı tüm hastanelerde , hastalar için için eğitici materyaller mevcut.
1	Fakülteye bağlı bazı hastanelerde , hastalar için için eğitici materyaller mevcut.
0	Hayır,fakülteye bağlı hiçbir hastanede eğitici materyaller mevcut değil.

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Hastanelerinin web sitesi hastaları ve danışanları iklim değişikliği ve sağlık üzerindeki etkileriyle ilgili konularda [Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalının sitesine](#) yönlendirmektedir.

6. Tıp fakültenizde veya tıp fakültesine bağlı hastanenizde, hastalar için iklim değişikliği ve sağlık üzerindeki etkileriyle ilgili erişilebilir eğitici materyaller mevcut mu ?

2 Evet, fakülteye bağlı tüm hastanelerde , hastalar için için eğitici materyaller mevcut.

1 Fakülteye bağlı bazı hastanelerde , hastalar için için eğitici materyaller mevcut.

0 Hayır,fakülteye bağlı hiçbir hastanede eğitici materyaller mevcut değil.

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Hastanelerinin web sitesi hastaları ve danışanları iklim değişikliği ve sağlık üzerindeki etkileriyle ilgili konularda Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalının sitesine yönlendirmektedir. ([Link1](#)) ([Link2](#)) ([Link3](#)) İlgili websitesinde Topluma Yönelik Güncel Sağlık Bilgileri kısmında Toplum İçin Bilgilendirme Dökümanları, İnfografikler, Bilgi Notları, Sunumlar, ve Posterler yer almaktadır.

Bölüm Toplamı (14 üzerinden 7)

7

Bunların dışında bahsetmek istediğiniz tıp fakültenizde veya kurumunuzda sunulan ek kaynaklar var mı? Öyle ise , lütfen bunun altına açıklayın.

Gezegensel Sağlık Öğrenci Girişimlerine Destek

Bölüme Genel Bakış: Bu bölüm, ödenek, burslar, programlama ve öğrenci grupları gibi öğrenciler tarafından yönetilen gezegen sağlığı girişimlerine yönelik kurumsal desteği değerlendirir. Gezegensel sağlık genç bir alandır ve iklim değişikliğinin yoğun bir şekilde şekillendirdiği bir gelecekle karşı karşıya olan gençler olarak, öğrenciler genellikle bir kurumda bununla ilk ilgilenenlerden olmaktadır. Kurumlar, öğrencilerin sürdürülebilir kalite iyileştirme girişimlerine katılmaları, ilgi alanlarındaki danışmanları keşfetmeleri ve gezegensel sağlık projeleri için ödenek almaları için destek sağlamalıdır.

1. Tıp fakülteniz veya kurumunuz, bir sürdürülebilirlik girişimini / kalite iyileştirme projesini hayata geçirmekle ilgilenen tıp öğrencilerine destek sunuyor mu?	
2	Evet, tıp fakültesi veya kurum, bir sürdürülebilirlik girişimlerini/kalite iyileştirme projelerini hayata geçirmeleri için hibeler sunar ya da sürdürülebilirlik kalitesi iyileştirme projeleri çekirdek müfredatın bir parçasıdır.
1	Tıp fakültesi veya kurum sürdürülebilirlik kalitesi iyileştirme projelerini teşvik eder (staj için veya dikey olarak gereklilikleri yerine getirmek için) ve öğrencilerin bu projelerde başarılı olmalarına yardımcı olacak kaynaklar sunar, ancak öğrenci hibeleri ve katılma zorunluluğu yoktur.
0	Hayır, ne tıp fakültesi ne de kurum sürdürülebilirlik girişimleri veya sürdürülebilirlik kalitesi iyileştirme projeleri için fırsatlar ve destekler sunmuyor.

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi ve Tıp Fakültesi'nin sürdürülebilirlik girişimini/ kalite iyileştirme projesini hayata geçirmek ile ilgilenen tıp öğrencilerine maddi destek sunmamaktadır. Hacettepe Üniversitesi Proje Destek Ofisi, Avrupa Birliği'nin herhangi bir sürdürülebilirlik girişimini ya da kalite iyileştirme projesini destekleyebileceği hibe programlarını Hacettepe Üniversitesi Sürdürülebilir Yerleşkeler Koordinatörlüğü de bu alanda Türkiye'deki programları duyurur. Ayrıca Tıp Fakültesi 1. Sınıf öğrencilerine Hekimlikte Sosyal Sorumluluk modülü altında öğrencilerin seçmesi için sunulan projeler arasında iklim değişikliği ya da sürdürülebilirlik hakkında konuları içeren projeleri de sunar.

2. Kurumunuz tıp öğrencilerine gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili araştırma yapma fırsatları sunuyor mu?	
2	Kurumun , gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri araştırması yapmakla ilgilenen öğrenciler için özel bir araştırma programı veya bursu vardır.
1	Öğrencilerin gezegensel sağlık/sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili araştırma yapmaları için araştırma fırsatları vardır, ancak bunları boş zamanlarında bunları araştırmaları ve yürütmeleri için öğrenci girişimleri/toplulukları olmasını gerektirir.
0	Öğrencilerin gezegensel sağlık/sürdürülebilir sağlık hizmetleri araştırmalarına katılmaları için fırsatlar sunulmamaktadır .

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerine gezegensel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili araştırma yapma fırsatını kurumsal olarak sunmaz. Gezegensel

Sağlık hakkında özelleşmiş öğrenci toplulukları ya da iklim alanı ile ilgilenen öğretim üyeleri ile bireysel iletişimi ilgili çalışmalar yürütülebilir. Gezegenel Sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetleri projeleri için özelleşmiş herhangi bir burs programı sunulmamaktadır.

3. Tıp fakültesinin, tıp öğrencilerinin gezegenel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri faaliyetleri ile ilgili özgül bilgileri ve tıp fakültesi içerisindeki danışmanları bulabilecekleri bir web sayfası var mı? Örneğin, gerçekleştirilen projeler, tıp fakültesinde devam eden mevcut girişimler ve/veya potansiyel danışmanların iletişim bilgileri.

2	Tıp fakültesinin, ilgili girişimler hakkında güncel bilgileri ve potansiyel danışmanların iletişim bilgilerini içeren, gezegenel sağlık veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili özgül bilgiler içeren tıp fakültesine ait bir web sayfası vardır.
1	Tıp fakültesi içinde gezegenel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetleri alanındaki projeler ve danışmanlar hakkında bazı bilgiler içeren tıp fakültesine ait bir web sayfası var, ancak sayfa özgül bilgiler açısından eksiktir .
0	Tıp fakültesine özgü gezegenel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetleri alanındaki projeler ve danışmanlar hakkında bazı bilgilere ulaşmak için bir web sayfası yoktur .

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesinin tıp öğrencilerinin Gezegenel Sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetleri faaliyetleri ile ilgili özgül bilgileri ve tıp fakültesi içerisindeki danışmanları bulabilecekleri bir web sayfası yoktur. Hacettepe Üniversitesi Sürdürülebilir Yerleşkeler Koordinatörlüğü web sitesinin araştırmalar ya da projelere özel bir sayfası yoktur ve tıp fakültesi için özelleşmiş bir sayfası da yoktur.

4. Tıp fakültenizde, fakülte danışmanları tarafından desteklenen gezegenel sağlık katılımını, bursunu ve kampüste savunuculuk kültürünü geliştirmeye odaklanmış kayıtlı öğrenci grupları var mı?

2	Evet ,tıp fakültemde fakülte tarafından desteklenen gezegenel sağlık veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri odaklı bir öğrenci organizasyonu var.
1	Evet ,tıp fakültemde fakülte tarafından desteklenmeyen gezegenel sağlık veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri odaklı bir öğrenci organizasyonu var.
0	Hayır,tıp fakültemde gezegenel sağlık veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri odaklı bir öğrenci organizasyonu yok.

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi 'nde tüm topluluklar rektörlüğe bağlı olarak çalışır. Hacettepe Üniversitesi bünyesinde [gezegenel sağlık hakkında çalışan topluluklar](#) Ekoloji Topluluğu, Çevre Topluluğu, Atık Yönetimi Topluluğu ve İklim Krizi Topluluğudur.

5. Müfredat iyileştirmesini ve/veya en iyi sürdürülebilirlik uygulamalarını savunmak için tıp fakültesinde veya kurumda karar verme kurulunda görevli olan, sürdürülebilirlik görüşlerini temsil etmekten sorumlu bir öğrenci var mı?

1	Evet, tıp fakültesinde veya kurumsal karar alma konseyinde/kurulunda görev yapan bir öğrenci temsilcisi bulunmaktadır.
0	Hayır, böyle bir öğrenci temsilcisi yoktur.

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesinde müfredat iyileştirmesi ve sürdürülebilirlik uygulamalarını savunmak için kurullarda görev alan ve sürdürülebilirlik görüşlerini temsil etmekten sorumlu bir öğrenci yoktur.

6. Geçen yıl, kurumun aşağıdaki kategorilerde bir veya daha fazla müfredat dışı gezegenel sağlık programı veya girişimi oldu mu? (her biri 1 puan)

1	Öğrencilerin bahçeler, çiftlikler, topluluk destekli tarım (CSA), balıkçılık programları veya kentsel tarım projeleri gibi organik tarım ve sürdürülebilir gıda sistemlerinde deneyim kazanabilecekleri projeler.
1	Hedef kitle olarak öğrencilerin bulunduğu gezegenel sağlıkla ilgili paneller, konuşmacı serileri veya benzer etkinlikler.
1	Öğrencilerin, doğrudan yerel bir çevre adaleti topluluğunun üyelerinden karşılaştıkları iklim ve çevre sorunlarını ve sağlık profesyonellerinin bu maruz kalma ve etkileri ele almak için topluluklarıyla nasıl ortaklık kurabileceklerini öğrendikleri etkinlikler.
1	Hedef kitle olarak öğrencilerin bulunduğu gezegenel sağlıkla ilgili kültürel sanat etkinlikleri, performanslar ve enstalasyonlar.
1	Antropojenik çevresel etkilere karşı toplum dayanıklılığı oluşturmakla ilgili yerel gönüllülük fırsatları.
1	Kır veya açık hava programları (ör. öğrenciler için yürüyüş, sırt çantasıyla gezinti, kano veya diğer gezileri organize eden)

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi SYK 20-23 Şubat 2024 tarihlerinde "[Çevre ve Atık Yönetimi Eğitim Dizisi](#)" isimli konferan serisini düzenledi.

Bölüm Toplamı (15 üzerinden 4)

4

Bunların dışında bahsetmek istediğiniz tıp fakültenizde veya kurumunuzda sunulan ek öğrenci girişimi kaynakları var mı? Öyle ise , lütfen bunun altına açıklayın.

Kampüs Sürdürülebilirliği

Bölüme Genel Bakış: Bu bölüm, tıp fakültesi ve/veya kurum tarafından sürdürülebilirlik girişimlerine verilen desteği ve katılımı değerlendirir. Sağlık sektörü, sera gazı emisyonlarının yanı sıra yerel, bölgesel ve küresel ekosistemlere zarar veren kirliliğe önemli bir katkıda bulunuyor. Sağlık, doğası gereği yoğun kaynak gerektiren bir çaba olsa da, sağlık sektörü dünyayı daha sürdürülebilir bir geleceğe taşımaya hazır. Bu, enerjimizi nereden aldığımızdan altyapımızı nasıl inşa ettiğimize ve hangi şirketlere yatırım yaptığımıza kadar sistemlerimizin nasıl çalıştığının her yönünü incelemeyi içerecektir. Tıp fakültelerimiz, kliniklerimiz ve hastanelerimiz sürdürülebilir uygulamalar için standartları belirlemeli ve çevresel etkinin en aza indirilmesi söz konusu olduğunda diğer sektörlerle nelerin mümkün olduğunu göstermelidir.

1. Tıp fakülteniz ve/veya kurumunuzun bir Sürdürülebilirlik Ofisi var mı?	
3	Evet, kendini kampüs sürdürülebilirliğine adanmış birden fazla tam zamanlı personeli olan bir Sürdürülebilirlik Ofisi bulunmaktadır. Sürdürülebilirlik Ofisi tüm kampüse hizmet veriyorsa hastanede ve/veya tıp fakültesinde sürdürülebilirlik için atanmış en az bir personel bulunur.
2	Kampüs sürdürülebilirliğine adanmış bir veya daha fazla tam zamanlı personeli olan bir Sürdürülebilirlik Ofisi vardır, ancak tıp fakültesi ve/veya hastane sürdürülebilirliğinden sorumlu belirli bir personeli yoktur.
1	Maaşlı sürdürülebilirlik personeli yoktur, ancak bir sürdürülebilirlik görev grubu veya komitesi vardır.
0	Kampüs sürdürülebilirliğini denetlemekten sorumlu herhangi bir personel veya görev grubu yoktur.

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Sürdürülebilir Yerleşkeler Koordinatörlüğü (SYK) mevcuttur. Koordinatörlüğün amacı; Üniversite yerleşkeleri için sürdürülebilir yerleşke, yeşil alan, doğal çevre, atık, enerji, su, ulaşım, ulaşılabilirlik, eğitim, akıllı yerleşke ve dijital uygulamalar ile sürdürülebilir davranışlar konularında strateji ve politikalar oluşturmak, bunların etkin bir şekilde uygulanmasını ve bu alanda kurumsal bir altyapının geliştirilmesini sağlamak, bireysel, toplumsal ve kurumsal sürdürülebilirlik farkındalığını oluşturmak, yeşil alanların ve doğal yaşamın korunarak devamlılığını sağlamak, eğitim, atık yönetimi, enerji ve su korunumunu planlayarak akıllı uygulamalarla desteklemek ve Üniversite birimlerine rehberlik etmektir. Koordinatörlüğün tam zamanlı maaşlı personeli yoktur.

Koordinatörlüğün faaliyet alanları şunlardır:

- 1) Ekonomik, sosyal ve çevresel sürdürülebilirlik konularında yeni yaklaşımları araştırmak ve Üniversitenin sürdürülebilirlik süreçlerini geliştirmek, koordinatörlük politika ve stratejilerinin güncellenmesini sağlamak,
- 2) Yerleşkelerdeki tüm sürdürülebilirlik faaliyet ve çalışmalarını desteklemek,
- 3) Koordinatörlüğün faaliyet alanlarına ilişkin farkındalığı artıracak çalışmalar yapmak, toplumsal ve akademik faaliyetler düzenlemek ve eğitim vermek,
- 4) Üniversitenin sıfır atık yönetim sisteminin kurulması ve işletilmesi için birimlere destek vermek,
- 5) Yerleşkelerde atık önleme, azaltma, yeniden kullanım ve geri kazanım/geri dönüşüm gibi sürdürülebilirlik uygulamalarına yönelik çalışmalar yapmak ve önerilerde bulunmak,
- 6) Yerleşkelerde kaynak kullanım bilincini geliştirmeye, kaynak savurganlığını önlemeye, azaltmaya ve enerji verimliliğini artırmaya yönelik çalışmalar yapmak, bu yönde yeni yöntem ve teknikleri araştırmak,

- 7) Yerleşkelerde yenilenebilir ve temiz enerji üretimi ve kullanımı (fotovoltaik panel vb) konusunda çalışmalar planlamak,
- 8) Yerleşkeler içindeki ekolojik ve kültürel varlıkların envanterini oluşturmak, yeşil alan, doğal çevrenin korunması ve devamlılığının sağlanması için çalışmalar yapmak,
- 9) Yerleşkelerde motorlu araç kullanımını azaltmayı ve bisiklet kullanımı ile yaya ulaşımını / yürümeyi teşvik etmek,
- 10) Yerleşkelerde yapılı çevrenin herkes için adil, eşit ve bağımsız olarak ulaşılabilirliğini sağlamak,
- 11) Yerleşkelerin “Akıllı Yerleşke” olarak tanımlanabilmesi, sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşabilmesi için gerekli alt yapının oluşturulmasını sağlamak,
- 12) Akıllı uygulamaların, Koordinatörlüğün faaliyet alanları ile ilgili kullanılması için ilgili birimlerle iş birliği yapmak ve bu uygulamalardan elde edilen verinin değerlendirilmesini sağlamak,
- 13) Sürdürülebilir kurumsal kimliğin görünürlüğü ve tanınırlığının artırılması amacıyla ilgili birimlerle iş birliği içinde çalışmalar yürütmek.

<https://syk.hacettepe.edu.tr>

2. Kurumunuz/tıp fakülteniz kendi karbon ayak izini azaltma planı ne kadar iddialı?

5	Kurumun/tıp fakültesinin 2030 yılına kadar karbon nötrlüğüne ulaşmak için yazılı ve onaylanmış bir planı vardır.
3	Kurumun/tıp fakültesinin 2040 yılına kadar karbon nötrlüğüne ulaşmak için yazılı ve onaylanmış bir planı vardır.
1	Kurumun/tıp fakültesinin 2040 yılına kadar karbon nötr olma hedefi var ancak bu hedefe ulaşmak için bir plan oluşturmadı veya oluşturulan plan yetersiz .
0	Kurum/tıp fakültesi yukarıda listelenen gerekliliklerden hiçbirini karşılamıyor
<p><i>Puan Açıklaması: Hacettepe Üniversitesi SYK'nin 2023 planları içerisinde karbon ayak izini sınırlamak için çalışmalar yer almıştır. Koordinatörlük, kampüsler ve kampüs dışı üniversite binalarının karbon salınımlarını ve kişi başı karbon ayak izi değerlerini senelik hesaplamaktadır. Konu hakkında yazılı bir plan mevcut değildir.</i></p> <ol style="list-style-type: none">GreenMetric Yeşil Kampüs Sıralaması DeğerlendirilmesiSürdürülebilirlik Raporları	

3. Tıp fakültesi tarafından eğitim için kullanılan binalar/altyapı (hastane hariç) yenilenebilir enerji kullanıyor mu?

3	Evet, tıp fakültesi binaları için gerekli enerji'nin %100 'ü yenilenebilir enerjiden karşılanıyor.
2	Tıp fakültesi binaları, enerji ihtiyacının >%80'ini tesis dışı ve/veya tesis içi yenilenebilir enerjiden karşılıyor.
1	Tıp fakültesi binaları, enerji ihtiyacının >%20'sini tesis dışı ve/veya tesis içi yenilenebilir enerjiden karşılıyor.
0	Tıp fakültesi binaları, enerji ihtiyacının <%20'sini tesis dışı ve/veya tesis içi yenilenebilir enerjiden karşılıyor.

Puan açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Beytepe Kampüsü içerisindeki güneş enerji panelleri dışında tesis içi yenilenebilir enerji kaynağı bulunmamaktadır. Tıp Fakültesi bu kampüste değildir ve fakültenin enerji ihtiyacının tamamı sürdürülebilir olmayan enerji kaynakları ile karşılanmaktadır.

4. Sürdürülebilir bina uygulamalarından tıp fakültenizdeki yeni binaların tasarımı ve inşası ve eski binaların yeniden modellenmesi ile tıp fakültesi kampüsündeki yeni ve eski binalar için yararlanılıyor mu?

3	Evet, tıp fakültesi kampüsündeki yeni binalar için sürdürülebilir bina uygulamaları kullanılmaktadır ve eski binaların çoğu daha sürdürülebilir olacak şekilde güçlendirilmiştir .
2	Tıp fakültesi kampüsündeki yeni binalar için sürdürülebilir bina uygulamaları kullanılmaktadır, ancak eski binaların çoğu güçlendirilmemiştir .
1	Sürdürülebilir bina uygulamaları yeni binalar için yetersiz veya eksik uygulanmaktadır.
0	Yeni binaların yapımında sürdürülebilirlik dikkate alınmamaktadır.

Puan Açıklaması: 1967 yılında kurulan Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi binası ulusal ya da uluslararası herhangi bir yeşil bina sertifikasına sahip değildir. Binaya düzenli aralıklarla güçlendirilme ve ihtiyaç dahilinde ekleme çalışmaları yapılmaktadır.

5. Tıp fakültesi, öğrenciler için çevre dostu ulaşım seçeneklerini teşvik etmek ve sağlamak ve işe gidip gelmenin çevresel etkisini azaltmak için stratejiler uyguladı mı?

2	Evet, tıp fakültesi, güvenli aktif ulaşım, toplu taşıma veya araba paylaşımı gibi çevre dostu ulaşım seçeneklerini teşvik etmek ve sağlamak için stratejiler uygulamıştır ve bu seçenekler öğrenciler tarafından iyi bir şekilde kullanılmaktadır. Alternatif olarak, kampüs konumu sürdürülebilir olmayan ulaşım biçimlerine uygun değildir.
1	Tıp fakültesi, çevre dostu ulaşım seçenekleri sağlamak için bazı stratejiler uygulamıştır, ancak seçeneklerin erişilebilirliği veya yapılan reklamı yetersiz kalmıştır..
0	Tıp fakültesi, çevre dostu ulaşım seçeneklerini teşvik etmek ve sağlamak için stratejiler uygulamamıştır.

Puan Açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ankara'nın merkezi kabul edilen Kızılay'a 25 dakika yürüme mesafesindedir. Ayrıca öğrencilerin yıl boyu kullanabileceği metro, otobüs ve tren hatlarının duraklarına komşudur. Tıp fakültesinin olduğu Sıhhiye kampüsünden Beytepe kampüsüne ve yine tersi yönde öğrencilerin yararlanabileceği servis aracı bulunmaktadır. Ayrıca ilgili kampüsler arası yolculuk öğrencilerin indirim ile binebileceği metro hattı ve ardından bazıları elektrikli olmak üzere otobüslerle sağlanmaktadır.

6. Tıp fakültenizin organik geri dönüşüm programı (kompost) ve geleneksel geri dönüşüm programı (alüminyum/kağıt/plastik/cam) var mı?

2	Evet, tıp fakültesinde öğrencilerin ve öğretim üyelerinin erişebileceği kompost ve geri dönüşüm programları bulunmaktadır.
1	Tıp fakültesinde öğrencilerin ve öğretim üyelerinin erişebileceği geri dönüşüm veya kompost programları vardır, ancak ikisi bir arada bulunmamaktadır.
0	Tıp fakültesinde kompost veya geri dönüşüm programı yoktur.
<p><i>Puan Açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi binası içerisinde belirli aralıklarla ve yine bina dışarısında olmak üzere çöp ve geri dönüşüm kutuları bulunmaktadır. Tıp Fakültesi binasının ve Tıp Fakültesi öğrencilerinin eğitim gördüğü hastanenin içerisinde koridorlarda, kapılara yakın konumlardaki kutularla organik atık ve geri dönüştürülebilir atıkların materyallerine göre ayrı ayrı toplanmaktadır. Ayrıca Hacettepe Üniversitesi yemekhanelerinde öğrenciler yemekhanede çıkardıkları atıkları organik ve organik olmayan atıklar şeklinde ayırmak zorunda tutulmaktadır. Organik atıkların geri dönüştürülmesinde büyük rol oynayacak olan kompost makinelerinin kullanımıyla Hacettepe Üniversitesi SYK'nin Beytepe kampüsünde yer alan Geçici Atık Merkezinde devreye alınması ile beraber atık azaltma hedeflemeleri mevcuttur.</i></p>	

<p>7. Tıp fakültesi, kampüs yiyecek ve içecek seçimleriyle ilgili kararlar alırken sürdürülebilirlik kriterlerini uyguluyor mu (örn. yerel kaynak kullanımı, eti azaltma, plastik ambalajı azaltma)?</p>	
3	Evet, tıp fakültesi, etsiz günler veya kırmızı etsiz günler de dahil olmak üzere, yiyecek ve içecekler için yeterli sürdürülebilirlik gerekliliklerine sahiptir ve yiyecek ve içecek sürdürülebilirliğini artırmak için çaba sarf etmektedir.
2	Yiyecek ve içecekler için sürdürülebilirlik yönergeleri var, ancak bunlar yetersiz veya isteğe bağlı . Tıp fakültesi, yiyecek ve içecek sürdürülebilirliğini artırmak için çaba sarf etmektedir.
1	Yiyecek ve içecekler için sürdürülebilirlik yönergeleri var, ancak bunlar yetersiz veya isteğe bağlı . Tıp fakültesi, yiyecek ve içecek sürdürülebilirliğini artırma çabalarına dahil değildir .
0	Yiyecek ve içecekler için sürdürülebilirlik yönergeleri yoktur .
<p><i>Puan Açıklaması: Hacettepe Üniversitesi kampüs yiyecek ve içecek seçimleriyle ilgili kararlar alırken sürdürülebilirlik kriterlerini uygulamıyor, bununla ilgili bir yönerge mevcut değildir.</i></p>	

<p>8. Tıp fakültesi veya kurum, ürün tedariki ile ilgili kararlar alırken sürdürülebilirlik kriterlerini uyguluyor mu?</p>

3	Evet, tıp fakültesi ürün tedariki için yeterli sürdürülebilirlik gerekliliklerine sahiptir ve tedarikin sürdürülebilirliğini artırma çabaları içindedir.
2	Ürün tedariki için sürdürülebilirlik yönergeleri vardır, ancak bunlar yetersiz veya isteğe bağlıdır . Tıp fakültesi, tedarikin sürdürülebilirliğini artırmak için çaba sarf etmektedir.
1	Ürün tedariki için sürdürülebilirlik yönergeleri vardır, ancak bunlar yetersiz veya isteğe bağlıdır . Tıp fakültesi, tedarikin sürdürülebilirliğini artırma çabalarına dahil değildir .
0	Ürün tedariki için sürdürülebilirlik yönergeleri yoktur.
<i>Puan Açıklaması: Hacettepe Üniversitesi, ürün tedariki ile ilgili kararlar alırken sürdürülebilirlik kriterleri uygulamıyor, bununla ilgili bir yönerge mevcut değildir.</i>	

9. Tıp fakültesinde düzenlenen etkinlikler için sürdürülebilirlik gereklilikleri veya yönergeleri var mı?	
2	Tıp fakültesinde düzenlenen her etkinlik, sürdürülebilirlik kriterlerine uymalıdır.
1	Tıp fakültesi, sürdürülebilirlik ölçütlerine uymayı şiddetle tavsiye eder veya uymaya teşvik eder, ancak bunlar zorunlu değildir.
0	Tıp fakültesi etkinlikleri için sürdürülebilirlik yönergeleri yoktur.
<i>Puan Açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde düzenlenen etkinlikler için sürdürülebilirlik gereklilikleri veya yönergesi yoktur.</i>	

10. Tıp fakültesinin laboratuvar alanlarını çevresel olarak daha sürdürülebilir hale getirmeye yardımcı olacak programları ve girişimleri var mı?	
2	Evet, tıp fakültesinin laboratuvar alanlarını çevresel olarak daha sürdürülebilir hale getirmeye yardımcı olacak programları ve girişimleri vardır.
1	Laboratuvar alanlarının çevre açısından nasıl daha sürdürülebilir hale getirileceğine dair yönergeler var, ancak programlar veya girişimler yok.
0	Tıp fakültesinde laboratuvar alanlarını daha sürdürülebilir hale getirmek için hiçbir girişim yoktur.
<i>Puan Açıklaması: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde laboratuvar alanlarını çevresel olarak daha sürdürülebilir hale getirmeye yardımcı olacak yönerge, program ya da girişim yoktur.</i>	

11. Kurumunuzun bağlı portföyü yatırımları arasında fosil yakıtlı şirketler var mı?
--

4	Kurum, fosil yakıtlardan tamamen arındırılmıştır ve elden çıkarılan fonları yenilenebilir enerji şirketlerine veya yenilenebilir enerji kampüsü girişimlerine yeniden yatırma taahhüdünde bulunmuştur.
3	Kurum tamamen fosil yakıtlardan arındırılmıştır.
2	Kurum, fosil yakıt şirketlerinden kısmen arındırıldı veya tamamen elden çıkarma taahhüdünde bulundu, ancak şu anda hala fosil yakıt yatırımları var.
1	Kurum, fosil yakıt şirketlerinden arındırılmadı, ancak öğretim üyeleri ve/veya öğrenciler bunları elden çıkartmak için organize bir savunuculuk yürütüyor.
0	Evet, kurumun fosil yakıt şirketleri ile yatırımları var ve bunu değiştirmek için herhangi bir çaba gösterilmedi.
<i>Puan Açıklaması: Konu hakkında bilgi bulunamamaktadır. Hacettepe Üniversitesi bünyesinde çalışan ya da eğitim faaliyeti sürdüren kimsenin bununla ilgili bir faaliyeti yoktur.</i>	

Bölüm Toplamı (32 üzerinden 7)	7
---------------------------------------	----------

Bunlar dışında tıp fakültenizde veya kurumunuzda sunulan ve açıklamak istediğiniz ek sürdürülebilirlik kaynakları var mı? Eğer öyleyse, lütfen alta ekleyiniz.

Puanlama

Bölüme Genel Bakış

Bu bölüm, karnenin puanlanmasına odaklanmaktadır. Kurum, birbirinden ayrı bölümlerin her biri için bir not ve genel bir kurumsal not aldı. Bölüm puanı toplamları toplandı, bölüm için mevcut toplam puana bölündü ve yüzdeye çevrildi. Genel kurumsal not, bölüm notlarının ağırlıklı bir ortalamasıdır ve müfredat, daha fazla metrik sayısı nedeniyle daha yüksek bir ağırlık alır. Daha sonra her bölüm ve kurum geneli için harf notları aşağıdaki tabloya göre verilmiştir.

Harf Notu*	Yüzde
A	80% - 100%
B	60% - 79%
C	40% - 59%
D	20% - 39%
F	0% - 19%

*Her sınıf aralığında, ilk %5'lik bir puan (%_5 ila %_9) "+" ve en alttaki %5 (%_0-_4) içindeki bir puan "--" alır. Örneğin, %78'lik bir yüzde puanı B+ olacaktır.

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi için Gezegensel Sağlık Notları

Aşağıdaki tablo, bu tıp fakültesine özel Gezegensel Sağlık Karnesindeki Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi için bireysel bölüm notlarını ve genel kurumsal notu göstermektedir.

Bölüm	Ham puan %	Harf Notu
Gezegensel Sağlık Müfredatı(30%)	$(42/72) \times 100 = 58.3\%$	C +
İnterdisipliner Araştırma (17.5%)	$(9/17) \times 100 = 52.9\%$	C
Toplumsal Hizmet ve Savunuculuk(17.5%)	$(7/14) \times 100 = 50\%$	C
Gezegensel Sağlık Öğrenci Girişimlerine Destek (17.5%)	$(4/15) \times 100 = 26.6\%$	D
Kampüs Sürdürülebilirliği (17.5%)	$(7/32) \times 100 = 21.8\%$	D -
Kurum Notu	$(58.3 \times 0.3 + 52.9 \times 0.175 + 50 \times 0.175 + 26.6 \times 0.175 + 21.8 \times 0.175) =$ 44.01%	C -

Karne Eğilimleri

Bölüme Genel Bakış

Bu grafik, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin Gezegenel Sağlık Karnesi girişimine katıldığı yıllara ait genel ve bölüm notlarındaki eğilimleri göstermektedir.

Hacettepe Üniversitesi için Planetary Health Report Card Eğilimleri

